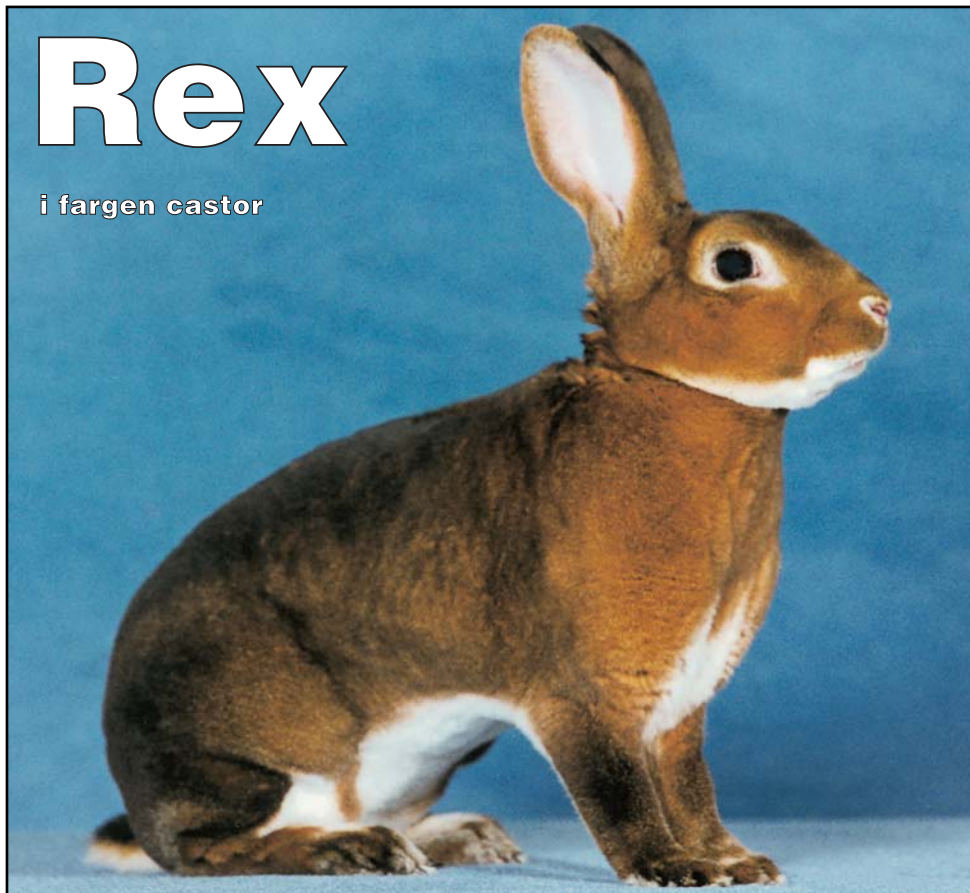

Rex

i fargen castor

Vi skal presentere den spesielle pelsrasen Rex, en rase i gruppen for avvikende pelsstruktur. Den korte fløyelsmyke pels er fantastisk å ta på. Som sportskanin er Rex godt utbredt i flere land og særlig i Tyskland, er den å se i mange farger og tegninger

En rase med kort pels fra Frankrike

Historien om Rex starter med en fransk bonde og en sogneprest, i året 1919. Den franske bonde, med navn *Désiré Caillon*, fant da blant sine viltgrå kaniner en unge med en udsedvanlig pels.

Det viste seg at denne pels ble meget kor-

Rex

i fargen lux

tere enn normal pels, og da dekkhårene var finere enn normalt og like lange som ullhårene, fikk pelsen et bløtt, moldvarpaktig preg. I et senere kull etter det samme foreldrepåret, kom det enda en unge med den samme pelstype, og heldigvis av motsatt kjønn. Videre forteller historien, at herr Caillon visstnok ikke var noen kaninavl. Han hadde kaniner for å slakte dem, og det var ikke tale om noen form for raseavl. Men Caillon ble da klar over at de kortpelsede kaniner var noe nytt og usedvanlig. Han søkte derfor råd hos stedets sogneprest, *abbed Gillet*, som også hadde kaniner. Gillet så straks det måtte være penger i denne nyhet. Gillet overtok dermed noen av Caillons kaniner, men mot en avtale om at Caillon skulle ha en viss prosentdel av de inntekter, som salg av avlsdyr senere måtte innbringe (nå kunne det tyde på at abbed Gillet ikke var så nøye med å overholde alle De 10 Bud, for senere måtte Caillon gå til sak mot ham for å få sin del av fortjenesten).

Rex på utstilling i Paris i 1924

De første kaniner med denne avvikende pelsstruktur så altså dagens lys i 1919. Noe undrende er det derfor at abbed Gillet først i 1924 viste denne sensasjonelle nyhet for offentligheten ved en utstilling i Paris. Forklaringen må være at han må ha hatt store vanskeligheter med avlen. Dette kan skyldes at Caillons kaniner allerede nok var sterkt innavlet, og bedre ble det vel ikke hos Gillet. Ryktet om denne nye kanintypen nådde helt opp til landbruksministerens sentralkontor i Paris, og presidenten for dette, *Wiltzer* het han, tok seg en tur til abbed Gillet. Wiltzer kunne fra dette besøk fortelle følgende: «Gillet hadde omkring 100 kaniner i trebur spredt rundt i prestegårdshagen. Hovedparten av kaninene

var voksne og hadde meget lange klør. Noen manglet hale, og en del av hunnene var sterile. Wiltzer spurte om han noen gang hadde prøvd å krysse inn en annen rase på dem. Det hadde han ikke. Han var ingen kaninspesialist og hadde ikke noe forstand på arvelighet».

Men det lyktes altså for Gillet å vise en noenlunde anstendig samling på utstillingen i Paris i 1924. Men et navn måtte jo nyheten ha - og det skulle være flott!

Navnet - Castor Rex

Fargen kunne minne om den som vi kjenner fra bever, som man fikk kostbare skinn i fra - og Castor betyr bever.

Rex er som vi vet betegnelsen for konge eller kongelig. Castor Rex må derfor oversettes til Bever Konge. Gillet kjente som nevnt ikke til arvelighet. Men det gjorde en professor med navn *Kohler*.

Kohler kjøpte 3 Castor Rex hanner, og ved å bruke dem på sine kaniner med normalpels, kunne han allerede i 1926 vise fram Rex i fargene; hvit, svart og chinchilla.

Fremgangsmåten offentliggjorde Kohler i 1927, i *La Revue Via la Campagne*.

Kort fortalt kan man si at mutasjonen til Rex viste seg hos den franske bonde Désiré Caillon og abbed Gillet var den første oppdretter av Castor Rex, mens professor Kohler avlet frem og introduserte Rex i andre farger.

Pelskaninen Rex - og høye priser

Selvfølgelig var det pelsen som skulle gjøre Rex til noe spesielt - noe kostbart. Og det lyktes virkelig å få noen buntmakere, pelsgrossister og andre eksperter til å erklære at rex-skinnet kunne konkurrere med de såkalte edle pelssorter (hvis de kunne leveres i tilstrekkelig store mengder). Rex var en pelskanin, kjøttet et bi-

produkt. Hvem ville ikke gjerne være med på dette fra starten? Men ikke alle hadde råd til det.

Så tidlig som i 1926 kom de første Rex til England, og var en meget uheldig import, hvis en skal tro en engelsk fagbok, hvor det heter: «Rex var utpreget en stygg, klosset kanin med overdimensjonerte ører - de ble kalt vrak».

Men nye importert og engelsk dyktighet i kaninavl, fikk satt skikk på dyrene. Det tok ikke lang tid før de ble sterkt etterspurt - og tilsvarende kostbare! På en utstilling i Crystal Palace i London i 1929, ble det utstilt over 100 Rex. Gjennomsnittsprisen for de Rex som var for salg, lå på omkring kr 1.000! Slike priser kjente man ikke til i Norden, men vi ble delvis med på «lasset». I 1928 har Dansk Tidsskrift for Kaninavl en annonse fra Ølsemagle Kaninfarm, som blant annet tilbyr svarte og hvite Rex, 3 måneder gamle, til kr 200 pr par. Bemerk at man her solgte parvis, selvfølgelig for å bli av med overskytende hanner. Prisen pr par reagerer vi kanskje ikke så mye på, men husk dette var i 1928, og at et medlemskap i kaninlagene lå på ca kr 2 pr år.

Hos oss fikk vi ikke noen direkte «Rexfeber», men norske kaninavlere fikk nok heller «pelsfeber». For i 1923 gjorde NKF litt av en investering med å kjøpe en stor eiendom i Oslo, Maridalsveien 183, som var på 3.600 m² og med 3 bygninger. Vi nevner også her summen: kr 55.000! (regn ut hva det ville tilsvart i dag). Her ble det altså drevet pels- og skinnberederi og i 1926 ble det også bygget kontrollavlsstasjon. 9 raser og mange kaniner ble kjøpt inn, og hele 270 ble importert.

Men utenom ble det meldt om stor privatimport og ca 2.000 kaniner ble importert på få år! Men etter 10 års drift var det

nedgang og inn i 1930-årene var det laber interesse innen norsk kaninhold.

I 1931 ga danske J. Brems ut boken: Rex-kaninen. Gjennom uttalelser fra utenlandske eksperter sies det også her at Rex er framtidens kanin og skinnene roses til «langt opp i skyene». Men Brems sier til slutt i boken: «Her hjemme har det ennå ikke vært skinn framme fra Rex-kaniner, slik at vi ikke har fått noen uttalelser fra danske fagfolk». - Noe merkelig er det at etter vel 4 år etter de første Rex kom til Danmark, ikke var blitt levert skinn til forarbeiding. Men forklaringen var denne: Hvorfor slakte en Rex for å selge skinnen, når den levende kunne innbringe mange flere hundre kroner.

Rex - en dårlig avlskanin i starten

Under introduksjonen av Rex, ble flere skuffet over pelskaninen - det var vanskeligheter i avlen. De mente den var mindre motstandsdyktig mot sykdom, i forhold til de kaniner med normalpels. Fruktbarheten var et problem, og dødeligheten var stor. Årsak til det sies å være den store etterspørsel, samt de høye livdyrpriser, hvor en fikk oppdrettere som tenkte mer penger, enn å avle fram levedyktige dyr. Den tyske arvelighetsforsker, professor

Rex dalmatiner
fra stall Lundervold

Kari Jørgenrud er ivrig og dyktig oppdretter av Rex castor, her med en fin hann som har fått 95,5 og 96p flere ganger

Hans Nachtsheim, mener at mutasjonen til Rex ikke bare bevirket nedsettelse av pelslengden, men også av konstitusjonen gjennom et unormalt stoffskifte. Nachtsheim støttet seg til den kjennsgjering at Rex-unger blir født med mindre legemsvekt, i forhold til dem med normalpels.

Generasjoner etter generasjoner er kryssset inn med dyr av normalpels på Rex, og dette har medvirket til at det i dag ikke er merkbart forskjell på konstitusjonen hos Rex i forhold til kaniner med normalpels.

Meget stor variasjon i utbredelsen

Det gikk «opp og ned» for pelskaninen Rex, og i 40-/50-årene ble den sjelden på utstillinger. I Norden sier danskene det er de som har hatt de fleste Rex. Men selv om Danmark har flest Rex i Norden, så ligger de langt etter engelske og tyske oppdrettere. De har trykket Rex til sitt hjerte og er meget populær. I Tyskland er faktisk Rex den mest utbredte rase, selv om den ikke blir det etter tysk mønster. For der er nemlig hver fargevariant en rase for seg, gir dem hvert sitt avsnitt og navn i standarden, f.eks. heter svart Rex Schwarz-Rex, blå=Blau-Rex og chinchilla=Chin-Rex. Over hele Tyskland finnes det flere spesialklubber for Rex, men de er samlet i Deutscher Rex-Züchter-Clubs.

Pelsen er rasekjennetegnet

Selvfølgelig er pelsen det helt primære på en Rex, noe Standarden også gir uttrykk for, ved å avsette 2x20 poeng til pelsen. Det er noe helt spesielt å stryke hånden i en Rex-pels. En føler å ta i en herlig myk fløyelsplysj. Den korte pels står rett opp fra dens hud. En Rex-pels har «svakt utviklede» dekkhår, eller noen velger å si at dekkhårene er tynnere enn normalt. Idealet er at dekk- og ullhårene har lik lengde. Om pelslengden sier Standarden: 17-23 mm, idealet er 20 mm (målt midt på ryggen). Pelslengde som overstiger 23 mm er diskvalifikasjonsfeil.

Flere farger og alle tegninger er tillatt

I vår standard på side 189-190 finner vi hvilke farger som er tillatt. Den klart mest

utbredte er Castor, den opprinnelige Rex, altså en «rexet» viltfarget kanin. Fargen er mørkere enn på en normalpels. Denne kan beskrives som kastanjebrun (eller mahognifarget), med isprengt svart.

Blant de tegnede har vi også varianten dalmatiner. Den er vanskelig å få til, hvor det gjelder at flekkene er jevnt fordelt over hele kaninen, og helst være runde/ovale med diameter på ca 1,5-2,5 cm.

Rex gepard - et dansk produkt

Fra 1. oktober 2011 ble det på Rex godkjent en ny farge-/tegningsvariant i Nordisk Kaninstandard - en spesiell og morsom variant må en vel få si - og navnet - *gepard* (se bilde bakside). Varianten er et dansk produkt og gepardens «far» eller opphavsmann som har avlet frem denne varianten er Osvald Hedberg fra Videbæk.

Grunnfargen er oransje (viltgul). Idealet er en jevn fordeling over hele kaninen av like store adskilte svarte flekker, som er små og runde. Sammenvokste flekker og større flekker enn 25 mm er poengfradrag. Hvite flekker i den oransje farge er også poengfradrag. Enkelte hvite flekker på hodet er ingen feil, men bør unngås. Diskvalifiserende feil er:

Ensfarget øre, Hvit farge på øre. Mange hvite flekker på kroppen. Blåaktig bunnfarge. Kraftige sammenvokste flekker.

Vi merker oss at varianten gepard ble midlertidig godkjent i 3 år, og det vil si; permanent godkjennelse skal opp igjen i løpet av høsten. - Ut i fra interessen som denne variant har fått i Danmark, blir det vel en løsning på Rex i varianten gepard: På dansk LU-2014 ble det utstilt 73 Rex hvorav 24 var gepard.

Resultater fra Indre Østland, Myrvang, Nes på Hedmarken:

Best i rasen: Belgisk Kjempe: Ivar Østli 94,5. Fransk Vedder: Torgeir Vestenfor 94. Stor Sølv: Silje Tellefsen 94. Angora: Bente Torland 95. Bourgogne: Marianne Wernersen 94. Belgisk Hare: Espen Klepaker 95,5. Isabella: Gerd Hilde Mortensen 94,5. Rhinsk Schecke: Leif Opsund 94,5. Sallander: Anne Lise Tvedt 94,5. Thyninger: Kåre Tvedt 94,5. Liten Tysk Vedder: Marianne Wernersen 94,5. Liten Chinchilla: Hallgjerd Paulsen 94,5. Deilenaar Arne Rønning 91,5. Engelsk Schecke: Monica Rogne 95. Liten Havana: Hege Spjelkavik 93. Lux: Kåre Tvedt 94,5. Sachsengold: Anna Katrine Husted 94,5. Tan: Bjørn Petter Åsheim 95,5. Zobel: J.Kujala/T.Gillerholtmoen 95. Russer: J.Kujala/T.Gillerholtmoen 95. Liten Rex: Monica Rogne 93,5. Dvergvedder: Silje Tellefsen 95. Løvehode: Else-Marie Pedersen 91,5. Hermelin: Gerd Hilde Mortensen 95. Dverghare: J.Kujala/T.Gillerholtmoen 95.

Resultater kl L:

1 Espen Klepaker, LarvikogSandefj. Belgisk Hare 286
2 Bjørn Petter Åsheim, Sarpsborg, Tan svart 286
3 J.Kujala/T.Gillerholtmoen, Indre Østl., Belgisk Hare 285
4 J.Kujala/T.Gillerholtmoen, Indre Østl., Zobel brun 285
5 HallgjerdSeimPaulsen, Glåmdal, Dverghare viltgrå 285
6 Bente S. Torland, Sørlandets, Angora hvit r.ø. 284,5
7 J.Kujala/T.Gillerholtmoen, Indre Østl., Zobel blå 283,5
8 Kristin Harmens Berg, Trøndel. Hermelin viltgrå 283,5
9 Gerd Hilde Mortensen, I.Østl., Hermelin russer 283
10 Anne Lise Tvedt, MøreogRom. Hermelin hvit r.ø. 283
11 Silje Catrine Tellefsen, D. Dvergvedder viltgrå 282,5

12 Anne Lise Tvedt, Møre og Romsd., Sallander 282,5
13 Ivar Østli, Indre Østland, Belgisk Kjempe viltgrå 282,5
14 Kåre Leonard Tvedt, Møre og Romsdal, Lux 282
15 J.Kujala/T.Gillerholtmoen, Indre Østl., Russer 95
16 Anne Lise Tvedt, Møre og Rom, Hermelin z.brun 95
17 J.Kujala/T.Gillerholtmoen, I. Østl., Dverghare otter 95
18 Monica Olsby Rogne, Glåmdal, Engelsk Schecke 95
19 J.Kujala/T.Gillerholtmoen, Indre Østl., Russer blå 95
20 Silje Catrine Tellefsen, D. Hermelin viltgrå 95
21 Gerd Hilde Mortensen, Indre Østland, Isabella 281
22 Torgeir Vestenfor, I.Østl. Fransk Vedder viltgrå 280,5
23 Espen Klepaker, Larvik og S. Dvergvedder viltgrå 280
24 Leif Opsund, Indre Østland, Tan svart 94,5
25 Anna Katrine Husted, Tønsberg, Sachsengold 94,5
26 Marianne Wernersen, Sørlandets, Sachsengold 94,5
27 HallgjerdSeimPaulsen, Glåmdal, Liten Chinchilla 94,5
28 Kåre LeonardTvedt, MøreogRomsdal, Thyninger 94,5
29 Marianne Wernersen, Sør. L. TyskVedder kappet 94,5
30 Leif Opsund, Indre Østland, Rhinsk Schecke s/g 94,5

Resultat Klasse D - Hunn med kull:

1 Torgeir Vestenfor, Ind.Østland, Fransk Vedder viltgrå 95

Resultater Klasse M - Ungdyrsgruppe:

1 Silje Catrine Tellefsen, D., Stor Sølv svart 95
2 Torgeir Vestenfor, Ind.Østland, Fransk Vedder viltgrå 95
3 Silje Catrine Tellefsen, D., Dvergvedder viltgrå 94,5
4 Silje Catrine Tellefsen, D., Dvergvedder viltgrå 94

Resultat Klasse K - Produkter:

1 Jonette Sulen Myrbostad, N.-Trønd. Ullprodukter 95